Test Booklet No. টেষ্ট বুকলেট সংখ্যা

# Subject : Mathematics/Applied Mathematics Code : 319 EAS Medium : English and Assamese

Test Booklet Code টেষ্ট বুকলেট কোড

### . (Do not open this Test Booklet until you are asked to do so) (অনুমতি নোপোৱালৈকে এই বুকলেট নুখুলিবা)

Time Allowed : 60 minutes	Maximum Marks : <b>200</b>	Total Q	uestions :	Number of questions to be answered : 15+25			
নির্ধাৰিত সময় : 60 মিনিট	সর্বোচ্চ নম্বৰ : 200	15+35+	-35	উত্তৰ কৰিবলগীয়া প্ৰশ্নৰ সংখ্যা : 15+25			
		মঠ প্রশ্ন	(:15+35+35				
	Kindly read the Instructions given on this Page and Back Page carefully before attempting this Question Paper. এই প্ৰশ্নকাকত উত্তৰ কৰাৰ আগতে পৃষ্ঠাত দিয়া নিৰ্দেশনাসমূহ ভালকৈ পঢ়িবা।						
<ul> <li>and Applied Mathematic candidates.</li> <li>Section B1 has 35 que Mathematics out of which Section B2 has 35 question Applied Mathematics out attempted.</li> <li>If a candidate answers mot B1/B2, the first 25 answere evaluation.</li> <li>When you are given the particulars on it carefully with a select Mathematics (Q. No. 51 responses on the OMR Anset CODE for this Test CODE for this Test CODE for this Test Booklet. Also and OMR Answer Sheet N discrepancy, the candidate matter to the Invigilator Booklet and the OMR Anse will be entertained after the examination.</li> <li>Before attempting the quest Test Booklet has total 44 consists of one sheet. At a first five minutes, candidate pages of Test Booklet and the State At arken/blacken the corresp Sheet with a Blue/Black Ba?</li> <li>Five (5) marks will be give mark will be deducted for one circle is found darken/blacken</li> </ul>	ins two sections i.e. Section ns covering both i.e. Mathe ics which is compulsory stions (Q. No. 16 to 50) 25 questions need to be atter- ons (Q. No. 51 to 85) purel t of which 25 questions need or than 25 questions from S red questions will be conside OMR Answer Sheet, fill in- vith blue/black ball point pen- Point Pen for marking resg s (Q. No. 16 to 50) OR A to 85) very carefully for m swer Sheet. Booklet is B. Make sure the R Answer Sheet is the same ensure that your Test Book No. are exactly the same. In or the should immediately repor- for replacement of both the setion paper kindly check the 8 pages and OMR Answer the start of the examination ates are advised to ensure to 1 OMR Answer Sheet are pri- maged in any manner. options. Out of these four of CMPROPRIATE OPTION ponding circle on the OMR A all Point Pen. en for each correct answer. If mo- ed/blackened for a question, in incorrect answer. Unam- mark	matics for all ) from mpted. y from d to be Section red for n your only. ponses. Applied hat the as that let No. case of port the regard of the mat this Sheet within that all roperly options Answer Dne (1) re than then it	<ol> <li>এই প্ৰশ্নকাকতত B2)।</li> <li>A খণ্ডত 15ট দুয়োটাকে সামা B1 খণ্ডত গণিং 25টা প্ৰশ্নৰ চেট B2 খণ্ডত বিশ্ 51ৰ পৰা 85) ত যদি কোনো প্ৰা দিয়ে, তেন্তে প্ৰথ হ'ব।</li> <li>OMR পৃষ্ঠাত o পূৰণ কৰিবা।</li> <li>সহাৰি চিহ্নিত ব কৰক। OMR ত্ 16ৰ পৰা 50) ব তাৰ প্ৰতি সাৱধানো 16ৰ পৰা 50) ব তাৰ প্ৰতি সাৱধানো 4. টেষ্ট বুকলেটৰ নম্বব ইয়াত ভিন্নতা জনাব লাগিব । পৰী কোনো দাবী ত 5. প্ৰশ্ন এটেন্ড কন্ আৰু OMR প্ৰীক্ষাৰ্থীজনব ঠিক পাঁচ মিনি পৃষ্ঠা ঠিকমতে নেকি?</li> <li>প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উন্তম বিকল্প কলমেৰে dark</li> <li>প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উন্তম বিকল্প কলমেৰে dark</li> </ol>	ক'ড <b>B</b> । OMR পৃষ্ঠাত ক'ড একে ছপোৱা হৈছেনে দ্টত হ'বা। তাৰোপৰি নিশ্চিত হ'বা যে তোমাৰ টেষ্ট ৰ আৰু OMR পৃষ্ঠাত নম্বৰ একে আছেনে নাই। যদি থাকে তেন্তে বিষয়টো ইনভিজিউলেটৰ তৎক্ষনাত আৰু টেষ্ট বুকলেট, OMR পৃষ্ঠাত সলনি কৰি ল'ব ক্ষা আৰম্ভ হোৱাৰ পাঁচ মিনিট পাছত এই বিষয়ত মাপত্তি নাথাকিব। ৰাৰ আগতে চাব লাগিব যে বুকলেটখনত মুঠ পৃষ্ঠা 48 উত্তৰ পৃষ্ঠাবোৰ একে পৃষ্ঠাযুক্ত আছেনে নাই। ছ উপদেশ দিয়া হয় জাতে পৰীক্ষা আৰম্ভ হোৱাৰ ঘটৰ ভিতৰত লক্ষ্য কৰে টেষ্ট বুকলেট আৰু OMR ছপোৱা হৈছে নে নাই আৰু কোনো পৃষ্ঠা ক্ষতি হৈছে উত্তৰ চাৰিটা বিকল্প আছে। এই চাৰিটা বিকল্পৰ <b>অতি</b> টো বাছনি কৰি OMR উত্তৰ পত্ৰিকাৰ নীলা/ক'লা			
পৰীক্ষাৰ্থীৰ নাম (ডাওঁৰ হাতৰ Application Number (in fi আবেদনৰ নম্বৰ (figuresত) :	আখৰঁত): gures):						
Roll Number (in figures) : বোল নম্বৰ (figuresত) : Centre of Examination (ir							
পৰীক্ষা কেন্দ্ৰৰ নাম (ডাঙৰ হা	তৰ আখৰত):			ture :			
পৰীক্ষাৰ্থীৰ চহী :		ইনজি	টজিউলেটৰ চহী :				
কেন্দ্র অধীক্ষক Facsimile stan	np চহী:						

## Section A (Compulsory)

1.	If A and B are symmetric matrices of the same order, then AB – BA is a :					
	(1) symmetric matrix		(2)	zero matrix		
	(3) skew symmetric n	natrix	(4)	identity mat	rix	
2.	If A is a square matrix	of order 4 and $ A $ =	4, then  2A  w	ill be :		
	(1) 8	(2) 64	(3)	16	(4)	4
3.	If $[A]_{3\times 2} [B]_{X\times y} = [C]_{3}$	$_{3\times1}$ , then :				
	(1) $x = 1, y = 3$	(2) $x = 2, y = 2$	1 (3)	x = 3, y = 3	(4)	x = 3, y = 1
4.	If a function $f(x) = x^2 + bx + 1$ is increasing in the interval [1, 2], then t			en the least va	alue of b is :	
	(1) 5	(2) 0	(3)	- 2	(4)	- 4
5.	Two dice are thrown size	multaneously. If X	denotes the m	umber of four	s, then the ex	spectation of X will be :
	(1) $\frac{5}{9}$	(2) $\frac{1}{3}$	(3)	$\frac{4}{7}$	(4)	$\frac{3}{8}$
6.	For the function $f(x) = 2x^3 - 9x^2 + 12x - 5$ , $x \in [0, 3]$ , match List-I with List-II :					
	List-I		List-I	[		
	(A) Absolute maxim	num value	(I) 3			

(A)	Absolute maximum value	(1)	5
(B)	Absolute minimum value	(II)	0
(C)	Point of maxima	(III)	- 5
(D)	Point of minima	(IV)	4

Choose the **correct** answer from the options given below :

(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I) (4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (II)

### (3)

### Section A (Compulsory)

1.	যদি A আৰু B দুটা প্ৰতিসম বা সমমিত মৌলকক্ষ, তেন্তে AB – BA হ'ল এটা:				
	(1) সমমিত বা প্রতিয	নম মৌলকক্ষ	(2) শূন্য মৌলকক্ষ		
	(3) বিষম-সমমিত সে	মীলকক্ষ	(4) একক মৌলকক্ষ		
2.	যদি A এটা 4 ঘাতৰ ব	ৰ্গ মৌলকক্ষ আৰু  A  =	= 4 হয়, তেন্তে  2A  ৰ ম	ান হ'ব	
	(1) 8	(2) 64	(3) 16	(4) 4	
3.	যদি [A] <sub>3×2</sub> [B] <sub>x×y</sub> =	[C] <sub>3×1</sub> , তেন্তে			
	(1) $x = 1, y = 3$	(2) $x = 2, y = 1$	(3) $x = 3, y = 3$	(4) $x = 3, y = 1$	
4.	যদি f(x) = x <sup>2</sup> + bx +	1 ফল <b>ন</b> টো [1, 2] অন্তৰ	ৰালত বৰ্দ্ধমান, তেন্তে b <sup>a</sup>	ৰ সৰ্বনিম্ন মান হ'লঃ	
	(1) 5	(2) 0	(3) -2	(4) -4	
5.	একেলগে দুটা পাশা X-ৰ প্ৰত্যাশা হ'ব:	নিক্ষেপ কৰা হ'ল। যদি	X-এ কিমানটা চাৰি গে	শাৱা যাব সেয়া সূচায়, তেন্তে	

- (3)  $\frac{4}{7}$ (1)  $\frac{5}{9}$ (2)  $\frac{1}{3}$ (4)  $\frac{3}{8}$
- <u>f(x) = 2x<sup>3</sup> 9x<sup>2</sup> + 12x 5, x ∈ [0, 3]</u> ফলনৰ বাবে **তালিকা-।**-কু **তালিকা-।।**-ৰ সৈতে মিলোৱা। 6.

তালিকা-।	তালিকা-॥
(A) পৰম গৰিষ্ঠ মান	(I) <u>3</u>
(B) পৰম লঘিষ্ঠ মান	(II) 0
(C) সর্বোচ্চ বিন্দু	(III) – 5
(D) ন্যূনতম বিন্দু	(IV) 4

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰপৰা সঠিক উত্তৰটো বাছনি কৰা:

- (A) (IV), (B) (II), (C) (I), (D) (III) (2) (A) (II), (B) (III), (C) (I), (D) (IV) (1)
- (A) (IV), (B) (III), (C) (II), (D) (I) (4) (A) (IV), (B) (III), (C) (I), (D) (II) (3)

(4)

- 7. An objective function Z = ax + by is maximum at points (8, 2) and (4, 6). If  $a \ge 0$  and  $b \ge 0$  and ab = 25, then the maximum value of the function is equal to :
  - (1) 60 (2) 50
  - (3) 40 (4) 80
- 8. The area of the region bounded by the lines x + 2y = 12, x = 2, x = 6 and x-axis is :
  - (1) 34 sq units
  - (2) 20 sq units
  - (3) 24 sq units
  - (4) 16 sq units
- **9.** A die is rolled thrice. What is the probability of getting a number greater than 4 in the first and the second throw of dice and a number less than 4 in the third throw ?
  - (1)  $\frac{1}{3}$  (2)  $\frac{1}{6}$  (3)  $\frac{1}{9}$  (4)  $\frac{1}{18}$
- 10. The corner points of the feasible region determined by

 $x+y \le 8, \ 2x+y \ge 8, \ x \ge 0, \ y \ge 0$ 

are A(0, 8), B(4, 0) and C(8, 0). If the objective function Z = ax + by has its maximum value on the line segment AB, then the relation between a and b is :

- (1) 8a + 4 = b (2) a = 2b
- (3) b = 2a (4) 8b + 4 = a
- 11. If  $t = e^{2x}$  and  $y = \log_e t^2$ , then  $\frac{d^2 y}{dx^2}$  is :
  - (1) 0 (2) 4t
  - (3)  $\frac{4e^{2t}}{t}$  (4)  $\frac{e^{2t}(4t-1)}{t^2}$

- 7. Z = ax + by অভিলক্ষ্য ফলনটোৰ মান সৰ্বাধিক হয় (8, 2) আৰু (4, 6) বিন্দুত। যদি a ≥ 0 আৰু b ≥ 0 আৰু ab = 25হয়, তেন্তে ফলনটোৰ সৰ্বাধিক মান হ'বঃ
   (1) 60
   (2) 50
  - (3) 40 (4) 80
- x + 2y = 12, x = 2, x = 6 ৰেখাবোৰ আৰু x-অক্ষৰদ্বাৰা আবদ্ধ অঞ্চলৰ কালি বা ক্ষেত্ৰফল হ'ল:
   (1) 34 বৰ্গ একক
  - (2) 20 বর্গ একক
  - (3) 24 বর্গ একক
  - (4) 16 বর্গ একক

 এটা পাশাগুটি তিনিবাৰ নিক্ষেপ কৰা হ'ল। প্ৰথম তথা দ্বিতীয় নিক্ষেপণত 4তকৈ ডাঙৰ আৰু তৃতীয় নিক্ষেপণত 4তকৈ সৰু সংখ্যা এটা পোৱাৰ সম্ভাৱিতা কিমান ?

(1)  $\frac{1}{3}$  (2)  $\frac{1}{6}$  (3)  $\frac{1}{9}$  (4)  $\frac{1}{18}$ 

10. x + y ≤ 8, 2x + y ≥ 8, x ≥ 0, y ≥ 0 ৰদ্বাৰা আবদ্ধ সম্ভাৱ্য ক্ষেত্ৰখনৰ চুক বা কোণবিন্দুবোৰ হ'ল A(0, 8), B(4, 0) আৰু C(8, 0)। যদি Z = ax + by অভিলক্ষ্য ফলনটোৰ সৰ্বাধিক মান AB ৰেখাখণ্ডত স্থিত হয়, তেন্তে a আৰু b ৰ মাজৰ সম্পৰ্ক হ'ল

- (1) 8a + 4 = b (2) a = 2b
- (3) b = 2a (4) 8b + 4 = a

11. যদি t =  $e^{2x}$  আৰু y =  $\log_e t^2$  হয়, তেন্তে  $\frac{d^2y}{dx^2}$  হ'ব:

- (1) 0 (2) 4t
- (3)  $\frac{4e^{2t}}{t}$  (4)  $\frac{e^{2t}(4t-1)}{t^2}$



- 14. The second order derivative of which of the following functions is  $5^{x}$ ?
  - (1)  $5^{x} \log_{e} 5$  (2)  $5^{x} (\log_{e} 5)^{2}$

(3) 
$$\frac{5^{x}}{\log_{e} 5}$$
 (4)  $\frac{5^{x}}{(\log_{e} 5)^{2}}$ 

15. The degree of the differential equation 
$$\left(1 - \left(\frac{dy}{dx}\right)^2\right)^{3/2} = k \frac{d^2 y}{dx^2}$$
 is :  
(1) 1
(2) 2
(3) 3
(4)  $\frac{3}{2}$ 

12. 
$$\int \frac{\pi}{x^{n+1} - x} dx =$$
(1)  $\frac{\pi}{n} \log_{e} \left| \frac{x^{n} - 1}{x^{n}} \right| + C$ 
(2)  $\log_{e} \left| \frac{x^{n} + 1}{x^{n} - 1} \right| + C$ 
(3)  $\frac{\pi}{n} \log_{e} \left| \frac{x^{n} + 1}{x^{n}} \right| + C$ 
(4)  $\pi \log_{e} \left| \frac{x^{n}}{x^{n} - 1} \right| + C$ 
13.  $\int_{0}^{1} \frac{a - bx^{2}}{(a + bx^{2})^{2}} dx$   $\overline{a}$   $\overline{n} \overline{x} \overline{r}$ 
(1)  $\frac{a - b}{a + b}$ 
(2)  $\frac{1}{a - b}$ 
(2)  $\frac{1}{a - b}$ 
(3)  $\frac{a + b}{2}$ 
(4)  $\frac{1}{a + b}$ 

- 14. তলত দিয়া কোনটো ফলনৰ দ্বিতীয় মাত্ৰা বা ক্ৰমৰ অৱকলজ 5<sup>x</sup> ?
  - (1)  $5^x \log_e 5$  (2)  $5^x (\log_e 5)^2$

(3) 
$$\frac{5^{x}}{\log_{e} 5}$$
 (4)  $\frac{5^{x}}{(\log_{e} 5)^{2}}$ 

15.
 
$$\left(1 - \left(\frac{dy}{dx}\right)^2\right)^{3/2} = k \frac{d^2 y}{dx^2}$$
 অৱকল সমীকৰণটোৰ ঘাত বা ডিগ্ৰী হৈছে :

 (1)
 1
 (2)
 2

 (3)
 3
 (4)
  $\frac{3}{2}$ 

(8)

### Section B1 (Mathematics)

16. Let R be the relation over the set A of all straight lines in a plane such that  $l_1 \ge l_2 \Leftrightarrow l_1$  is parallel to  $l_2$ . Then R is :

- (1) Symmetric (2) An Equivalence relation
- (3) Transitive (4) Reflexive

17. The probability of not getting 53 Tuesdays in a leap year is :

(1) 2/7 (2) 1/7 (3) 0 (4) 5/7

18. The angle between two lines whose direction ratios are proportional to 1, 1, -2 and  $(\sqrt{3}-1), (-\sqrt{3}-1), -4$  is:

(1) 
$$\pi/3$$
 (2)  $\pi$  (3)  $\pi/6$  (4)  $\pi/2$ 

**19.** If 
$$(\vec{a} - \vec{b}) \cdot (\vec{a} + \vec{b}) = 27$$
 and  $|\vec{a}| = 2|\vec{b}|$ , then  $|\vec{b}|$  is:  
(1) 3 (2) 2 (3) 5/6 (4) 6

20. If  $\tan^{-1}\left(\frac{2}{3^{-x}+1}\right) = \cot^{-1}\left(\frac{3}{3^{x}+1}\right)$ , then which one of the following is true ?

- (1) There is no real value of x satisfying the above equation.
- (2) There is one positive and one negative real value of x satisfying the above equation.
- (3) There are two real positive values of x satisfying the above equation.
- (4) There are two real negative values of x satisfying the above equation.

21. If A, B and C are three singular matrices given by  $A = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 3 & 2a \end{bmatrix}$ ,  $B = \begin{bmatrix} 3b & 5 \\ a & 2 \end{bmatrix}$  and  $C = \begin{bmatrix} a+b+c & c+1 \\ a+c & c \end{bmatrix}$ , then the value of abc is : (1) 15 (2) 30 (3) 45 (4) 90

# খণ্ড B1 (গণিত)

ধৰা হ'ল কোনো এখন সমতলস্থিত সকলো সৰল ৰেখাৰ সংহতি A-ত R এটা এনেকৱা সম্বন্ধ 16. যাতে l<sub>1</sub> R l<sub>2</sub> ⇔ l<sub>1</sub> সমান্তৰাল হয় l<sub>2</sub>-ৰ | তেতিয়া R হ'ল: সমমিত

(2) এক সমতল্যতা সম্বন্ধ

(4) প্রতিফলনীয় (3) সংক্রামক এটা অধিবৰ্ষ বা লিপ-ইয়েৰত 53 টা মঙলবাৰ নোপোৱাৰ সম্ভাৱিতা হৈছে 17. (1) 2/7(2) 1/7(3) 0 (4) 5/7 দুডাল ৰেখা যাৰ দিশানুপাত 1, 1, – 2 আৰু  $(\sqrt{3}-1), (-\sqrt{3}-1), -4$  ৰ সমানুপাতিক, সিহঁতৰ 18. মাজৰ কোণটো হ'ব (1)  $\pi/3$ (3)  $\pi/6$ (4)  $\pi/2$ (2)  $\pi$ যদি  $(\vec{a} - \vec{b}) \cdot (\vec{a} + \vec{b}) = 27$  আৰু  $|\vec{a}| = 2|\vec{b}|$  হয়, তেন্তে  $|\vec{b}|$  হ'ব 19. (1) 3 (2) 2 (3) 5/6(4) 6 20. যদি  $\tan^{-1}\left(\frac{2}{3^{-x}+1}\right) = \cot^{-1}\left(\frac{3}{3^{x}+1}\right)$ , তেন্তে তলত দিয়া কোনটো সঁচা ? (1) ওপৰৰ সমীকৰণটো সমাধান কৰিব পৰাকৈ \* ৰ কোনো বাস্তৱ মান নাই। (2) ওপৰৰ সমীকৰণটো সমাধান কৰিব পৰাকৈ \* ৰ এটা ধনাত্মক আৰু এটা ঋণাত্মক বাস্তৱ মান আছে। (3) ওপৰৰ সমীকৰণটো সমাধান কৰিব পৰাকৈ x ৰ দুটা বাস্তৱ ধনাত্মক মান আছে। (4) ওপৰৰ সমীকৰণটো সমাধান কৰিব পৰাকৈ \* ৰ দটা বাস্তৱ ঋণাত্মক মান আছে। যদি A, B আৰু C তিনিটা অপ্ৰতিম বা ছিঙ্গুলাৰ মৌলকক্ষ হয় যাক A =  $\begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 3 & 2a \end{bmatrix}$ , B =  $\begin{vmatrix} 3b & 5 \\ a & 2 \end{vmatrix}$ 21.

আৰু C =  $\begin{bmatrix} a+b+c & c+1 \\ a+c & c \end{bmatrix}$  ৰদ্বাৰা বুজোৱা হৈছে, তেন্তে abcৰ মান হ'ব: (1) 15 (2) 30 (3) 45 (4) 90

(10)

22.	The value of the integral	$\log_e 3 = \frac{e^{2x} - 1}{e^{2x} + 1} dx$ is: $\log_e 2 = e^{2x} + 1$
	(1) $\log_e 3$	(2) $\log_e 4 - \log_e 3$
	(3) $\log_e 9 - \log_e 4$	(4) $\log_e 3 - \log_e 2$
23.	If $\vec{a}$ , $\vec{b}$ and $\vec{c}$ are three	vectors such that $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = \vec{0}$ , where $\vec{a}$ and $\vec{b}$ are unit vectors and
	$ \overrightarrow{c}  = 2$ , then the angle bet	ween the vectors $\vec{b}$ and $\vec{c}$ is :
	(1) 60°	(2) 90°
	(3) 120°	(4) 180°
24.	Let [x] denote the greatest	integer function. Then match List-I with List-II:
	<b>T T T</b>	<b>x</b> • <b>x</b>

	List-I		List-II
(A)	$\left x-1\right +\left x-2\right $	(I)	is differentiable everywhere except at $x = 0$
(B)	$\mathbf{x} -  \mathbf{x} $	(II)	is continuous everywhere
(C)	x – [x]	(III)	is not differentiable at $x = 1$
(D)	x  x	(IV)	is differentiable at $x = 1$

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (1) (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (II), (D) (IV)
- (3) (A) (II), (B) (I), (C) (III), (D) (IV)
- (4) (A) (II), (B) (IV), (C) (III), (D) (I)
- 25. The rate of change (in cm<sup>2</sup>/s) of the total surface area of a hemisphere with respect to radius r at  $r = \sqrt[3]{1.331}$  cm is :
  - (1)  $66\pi$  (2)  $6.6\pi$  (3)  $3.3\pi$  (4)  $4.4\pi$

26. The area of the region bounded by the lines  $\frac{x}{7\sqrt{3}a} + \frac{y}{b} = 4$ , x = 0 and y = 0 is :

(1)  $56\sqrt{3}$  ab (2) 56a (3) ab/2 (4) 3ab

27. If A is a square matrix and I is an identity matrix such that  $A^2 = A$ , then  $A(I - 2A)^3 + 2A^3$  is equal to :

(1) I + A (2) I + 2A (3) I - A (4) A

22.
 
$$\int_{\log_e 3}^{\log_e 3} \frac{e^{2x} - 1}{e^{2x} + 1} dx$$
 Image: Second state in the image is a state in the image in the image is a state in

- 23. যদি  $\vec{a}$ ,  $\vec{b}$  আৰু  $\vec{c}$  তিনিটা ভেক্টৰ হয়, যাতে  $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = \vec{0}$  য'ত  $\vec{a}$  আৰু  $\vec{b}$  হৈছে একক ভেক্টৰ আৰু  $|\vec{c}| = 2$ , তেন্তে ভেক্টৰ  $\vec{b}$  আৰু  $\vec{c}$ ৰ মাজৰ কোণটোৰ মাপ হ'ব:
  - (1)  $60^{\circ}$  (2)  $90^{\circ}$  (3)  $120^{\circ}$  (4)  $180^{\circ}$
- 24. ধৰা হ'ল, বৃহত্তম অখণ্ড ফলন হৈছে 🖾, তেন্তে **তালিকা-।**-ক **তালিকা- ।।**-ৰ সৈতে মিলোৱা।

তালিকা-৷	তালিকা-II
(A) $ x-1  +  x-2 $	<ul> <li>(I) x = 0 বিন্দুত বাহিৰে সকলোতে অৱকলনীয়।</li> </ul>
(B) $x -  x $	(II) সকলোবিন্দুতে নিৰৱচ্ছিন্ন।
(C)  x - [x]	(III) x = 1 বিন্দুত অৱকলনীয় নহয়।
(D) $x  x $	(IV) x = 1 বিন্দুত অৱকলনীয়।

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰপৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰিবা :

- (1) (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (II), (D) (IV)
- (3) (A) (II), (B) (I), (C) (III), (D) (IV)
- (4) (A) (II), (B) (IV), (C) (III), (D) (I)
- 25. r = <sup>3</sup>√1.331 cm হাৰত r ব্যাসাৰ্দ্ধ সাপেক্ষে এটা অৰ্ধগোলকৰ মুঠ পৃষ্ঠকালিৰ পৰিৱৰ্তনৰ হাৰ (cm<sup>2</sup>/s এককত) হ'ব :
  - (1)  $66\pi$  (2)  $6.6\pi$  (3)  $3.3\pi$  (4)  $4.4\pi$
- 26.
    $\frac{x}{7\sqrt{3}a} + \frac{y}{b} = 4$ , x = 0 আৰু y = 0ৰেখাকেইডালৰদ্বাৰা আবদ্ধ অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰফল বা কালি হ'ব:

   (1)
    $56\sqrt{3}$  ab
   (2)
   56a (3)
   ab/2 (4)
   3ab
- 27. যদি A এটা বৰ্গ মৌলকক্ষ আৰু । এটা অভেদ বা একক মৌলকক্ষ হয় য'ত A<sup>2</sup> = A, তেন্তে A(I – 2A)<sup>3</sup> + 2A<sup>3</sup>ৰ সমান হ'ব (1) I+A (2) I+2A (3) I–A (4) A

### 28. Match List-I with List-II :

	List-I		List-II
(A)	Integrating factor of $xdy - (y + 2x^2)dx = 0$	(I)	$\frac{1}{x}$
(B)	Integrating factor of $(2x^2 - 3y)dx = xdy$	(II)	Х
(C)	Integrating factor of $(2y + 3x^2)dx + xdy = 0$	(III)	x <sup>2</sup>
(D)	Integrating factor of $2xdy + (3x^3 + 2y)dx = 0$	(IV)	x <sup>3</sup>

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (2) (A) (I), (B) (IV), (C) (III), (D) (II)
- (3) (A) (II), (B) (I), (C) (III), (D) (IV)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (II), (D) (I)

**29.** If the function 
$$f: \mathbb{N} \to \mathbb{N}$$
 is defined as  $f(n) = \begin{cases} n-1, & \text{if } n \text{ is even} \\ n+1, & \text{if } n \text{ is odd} \end{cases}$ , then

- (A) f is injective
- (C) f is surjective (D) f is invertible

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (1) (B) only
- (2) (A), (B) and (D) only
- $(3) \quad (A) \text{ and } (C) \text{ only }$
- (4) (A), (C) and (D) only

30. 
$$\int_{0}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1 - \cot x}{\csc x + \cos x} dx =$$
(1) 0
(2)  $\frac{\pi}{4}$ 
(3)  $\infty$ 
(4)  $\frac{\pi}{12}$ 

### SPACE FOR ROUGH WORK

(B) f is into

# 28. **তালিকা-।-**ক **তালিকা-॥**-ৰ সৈতে মিলোৱা।

	তালিকা-া		তালিকা-া৷
(A)	xdy – (y + 2x <sup>2</sup> )dx = 0 সমীকৰণৰ অনুকলন গুণাঙ্ক	(I)	$\frac{1}{x}$
(B)	(2x <sup>2</sup> – 3y)dx = xdy সমীকৰণৰ অনুকলন গুণাঙ্ক	(II)	Х
(C)	$(2y + 3x^2)dx + xdy = 0$ সমীকৰণৰ অনুকলন গুণাঙ্ক	(III)	x <sup>2</sup>
(D)	$2xdy + (3x^3 + 2y)dx = 0$ সমীকৰণৰ অনুকলন গুণাঙ্ক	(IV)	x <sup>3</sup>

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰপৰা সঠিক উত্তৰটো বাছনি কৰিবা:

- (3) (A) (II), (B) (I), (C) (III), (D) (IV)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (II), (D) (I)

# 29. যদি f : $\mathbb{N} \to \mathbb{N}$ ফলনটোক f(n) = $\begin{cases} n-1, & \operatorname{argm} \\ n+1, & \operatorname{argm} \\ n+1, & \operatorname{argm} \end{cases}$ হিচাপে সংজ্ঞাবদ্ধ কৰা হয়, তেন্তে

- (A) f হৈছে একৈকী (B) f হৈছে অনাচ্ছাদক
- (C) f হৈছে আচ্ছাদক

(D) f হৈছে প্রতিলোমনীয়

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰপৰা সঠিক উত্তৰটো বাছনি কৰা :

- (1) কেৱল (B)
- (2) কেৱল (A), (B) আৰু (D)
- (3) কেৱল (A) আৰু (C)
- (4) কেৱল (A), (C) আৰু (D)

30. 
$$\int_{0}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1 - \cot x}{\csc x + \cos x} dx =$$
(1) 0
(2)  $\frac{\pi}{4}$ 
(3)  $\infty$ 
(4)  $\frac{\pi}{12}$ 

**31.** If the random variable X has the following distribution :

X	0	1	2	otherwise
P(X)	k	2k	3k	0

### Match List-I with List-II :

	List-I	List-II
(A)	k	(I) $\frac{5}{6}$
(B)	P(X < 2)	(II) $\frac{4}{3}$
(C)	E(X)	(III) $\frac{1}{2}$
(D)	$P(1 \le X \le 2)$	(IV) $\frac{1}{6}$

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (1) (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
- (2) (A) (IV), (B) (III), (C) (II), (D) (I)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

### **32.** For a square matrix $A_{n \times n}$

- (A)  $|adj A| = |A|^{n-1}$
- (B)  $|A| = |adj A|^{n-1}$
- (C) A(adj A) = |A|

(D) 
$$|A^{-1}| = \frac{1}{|A|}$$

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (1) (B) and (D) only
- (2) (A) and (D) only
- $(3) \quad (A), \ (C) \ and \ (D) \ only$
- (4) (B), (C) and (D) only

### (15)

### যদি যাদৃচ্ছিক চলক X-ৰ নিম্নলিখিত বিতৰণ থাকে 31.

Х	0	1	2	অন্যথা
P(X)	k	2k	3k	0

# তালিকা-। ক তালিকা-॥ ৰ সৈতে মিলাব।

	তালিকা-৷		তালিকা-া৷
(A)	k	(I)	$\frac{5}{6}$
(B)	P(X < 2)	(II)	$\frac{4}{3}$
(C)	E(X)	(III)	$\frac{1}{2}$
(D)	$P(1 \le X \le 2)$	(IV)	$\frac{1}{6}$

# তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

(2) (A) আৰু (D) কেৱল

SPACE FOR ROUGH WORK

(4) (B), (C) আৰু (D) কেৱল

- (2) (A) (IV), (B) (III), (C) (II), (D) (I)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

#### এটা বর্গ মৌলকক্ষ বাবে A<sub>n×n</sub> 32.

- (A)  $|adj A| = |A|^{n-1}$
- (B)  $|A| = |adj A|^{n-1}$
- (C) A(adj A) = |A|
- (D)  $|A^{-1}| = \frac{1}{|A|}$

(1) (B) আৰু (D) কেৱল

(3) (A), (C) আৰু (D) কেৱল

35.

33. The matrix $\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$  is a :(A) scalar matrix(B) diagonal matrix(C) skew-symmetric matrix(D) symmetric matrix(A) (B) and (D) only(A) (B) and (C) only(B) (A), (B), (C) and (D)(A) (B), (C) and (D) only

34. The feasible region represented by the constraints  $4x + y \ge 80$ ,  $x + 5y \ge 115$ ,  $3x + 2y \le 150$ ,  $x, y \ge 0$  of an LPP is



এটা LPP-ৰ সীমাবদ্ধতা 4x + y ≥ 80, x + 5y ≥ 115, 3x + 2y ≤ 150, x, y ≥ 0-ৰ দ্বাৰা প্ৰতিনিধিত্ব 34. কৰা সম্ভৱ অঞ্চল হ 'ল

(17)



4x<sup>2</sup> = y আৰু y = 4 বক্ৰবোৰৰ মাজত আবদ্ধ অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰফল হ 'ল 35.

- (2) 32/3 বর্গ এককসমূহ 16 বর্গ এককসমূহ
- (4) 16/3 বর্গ এককসমূহ (3) <sup>8</sup>/<sub>3</sub> বর্গ এককসমূহ

36. 
$$\int e^{x} \left(\frac{2x+1}{2\sqrt{x}}\right) dx =$$
(1)  $\frac{1}{2\sqrt{x}} e^{x} + C$ 
(2)  $-e^{x}\sqrt{x} + C$ 
(3)  $-\frac{1}{2\sqrt{x}} e^{x} + C$ 
(4)  $e^{x}\sqrt{x} + C$ 

37. If f(x), defined by  $f(x) = \begin{cases} kx+1 & \text{if } x \le \pi \\ \cos x & \text{if } x > \pi \end{cases}$  is continuous at  $x = \pi$ , then the value of k is :

(1) 0 (2) 
$$\pi$$
  
(3)  $\frac{2}{\pi}$  (4)  $-\frac{2}{\pi}$ 

**38.** If 
$$P = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}$$
 and  $Q = \begin{bmatrix} 2 & -4 & 1 \end{bmatrix}$  are two matrices, then (PQ)' will be :

(1) 
$$\begin{bmatrix} 4 & 5 & 7 \\ -3 & -3 & 0 \\ 0 & -3 & -2 \end{bmatrix}$$
 (2)  $\begin{bmatrix} -2 & 4 & 2 \\ 4 & -8 & -4 \\ -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$   
(3)  $\begin{bmatrix} 5 & 5 & 2 \\ 7 & 6 & 7 \\ -9 & -7 & 0 \end{bmatrix}$  (4)  $\begin{bmatrix} -2 & 4 & 8 \\ 7 & 5 & 7 \\ -8 & -2 & 6 \end{bmatrix}$ 

(19)

319 EAS/B  
36. 
$$\int e^{x} \left(\frac{2x+1}{2\sqrt{x}}\right) dx =$$
(1)  $\frac{1}{2\sqrt{x}}e^{x} + C$ 
(2)  $-e^{x}\sqrt{x} + C$ 
(3)  $-\frac{1}{2\sqrt{x}}e^{x} + C$ 
(4)  $e^{x}\sqrt{x} + C$ 

37. যদি f(x) =  $\begin{cases} kx + 1 \quad \forall F \quad x \le \pi \\ cos x \quad \forall F \quad x > \pi \end{cases}$ দ্বাৰা সংজ্ঞায়িত f(x), x = π,-ত অবিৰত হয়, তেন্তে k-ৰ মান হ'বঃ

(1) 0 (2) 
$$\pi$$
  
(3)  $\frac{2}{\pi}$  (4)  $-\frac{2}{\pi}$ 

=

38. যদি P = 

 -1 2 1
 ]
 আৰু Q = [2 - 4 1]দুটা মৌলকক্ষ হয়। তেতিয়া (PQ)'হ'ব

(1) 
$$\begin{bmatrix} 4 & 5 & 7 \\ -3 & -3 & 0 \\ 0 & -3 & -2 \end{bmatrix}$$
 (2)  $\begin{bmatrix} -2 & 4 & 2 \\ 4 & -8 & -4 \\ -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$   
(3)  $\begin{bmatrix} 5 & 5 & 2 \\ 7 & 6 & 7 \\ -9 & -7 & 0 \end{bmatrix}$  (4)  $\begin{bmatrix} -2 & 4 & 8 \\ 7 & 5 & 7 \\ -8 & -2 & 6 \end{bmatrix}$ 

**39.**  $\Delta = \begin{vmatrix} 1 & \cos x & 1 \\ -\cos x & 1 & \cos x \\ -1 & -\cos x & 1 \end{vmatrix}$ (A)  $\Delta = 2(1 - \cos^2 x)$ (B)  $\Delta = 2(2 - \sin^2 x)$ (D) Maximum value of  $\Delta$  is 4 (C) Minimum value of  $\Delta$  is 2 Choose the correct answer from the options given below : (1) (A), (C) and (D) only (2) (A), (B) and (C) only (3) (A), (B), (C) and (D) (4) (B), (C) and (D) only  $f(x) = \sin x + \frac{1}{2} \cos 2x$  in  $\left[ 0, \frac{\pi}{2} \right]$ 40. (A)  $f'(x) = \cos x - \sin 2x$ (B) The critical points of the function are  $x = \frac{\pi}{6}$  and  $x = \frac{\pi}{2}$ (C) The minimum value of the function is 2 (D) The maximum value of the function is  $\frac{3}{4}$ Choose the correct answer from the options given below : (1) (A), (B) and (D) only (2) (A), (B) and (C) only

- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only
- **41.** The direction cosines of the line which is perpendicular to the lines with direction ratios 1, -2, -2 and 0, 2, 1 are :
  - (1)  $\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{2}{3}$  (2)  $-\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{2}{3}$
  - (3)  $\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}, -\frac{2}{3}$  (4)  $\frac{2}{3}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}$

(3)  $\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}, -\frac{2}{3}$ 

 $\mathbf{39.} \quad \Delta = \begin{vmatrix} 1 & \cos x & 1 \\ -\cos x & 1 & \cos x \\ -1 & -\cos x & 1 \end{vmatrix}$ (A)  $\Delta = 2(1 - \cos^2 x)$ (B)  $\Delta = 2(2 - \sin^2 x)$ (D) △ ৰ স্বাধিক মান হ'ল 4 (C) **Δৰ নূন্যতম মান হ'ল** 2 তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ (1) (A), (C) আৰু (D) কেৱল (2) (A), (B) আৰু (C) কেৱল (3) (A), (B), (C) আৰু (D) (4) (B), (C) আৰু (D) কেৱল 40.  $\left[ 0, \frac{\pi}{2} \right] \overline{\mathfrak{O}} f(\mathbf{x}) = \sin \mathbf{x} + \frac{1}{2} \cos 2\mathbf{x}$ (A)  $f'(x) = \cos x - \sin 2x$ (B) ফলনৰ ক্ৰান্তিক বিন্দুবোৰ হ 'ল  $x = \frac{\pi}{6}$ আৰু  $x = \frac{\pi}{2}$ (C) ফলনটোৰ নূন্যতম মান হ'ল 2 (D) ফলনৰ সৰ্বাধিক মান হ'ল  $\frac{3}{4}$ তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ (2) (A), (B) আৰু (C) কেৱল (1) (A), (B) আৰু (D) কেৱল (3) (A), (B), (C) আৰু (D) (4) (B), (C) আৰু (D) কেৱল 1, – 2, – 2 আৰু 0, 2, 1 দিশৰ অনুপাতৰ সৈতে ৰেখাৰ উলম্ব দিশৰ কোসাইনবোৰ হ 'ল 41. (2)  $-\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{2}{3}$ (1)  $\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{2}{3}$ 

(4)  $\frac{2}{3}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}$ 

**42.** Let X denote the number of hours you play during a randomly selected day. The probability that X can take values x has the following form, where c is some constant.

$$P(X = x) = \begin{cases} 0.1 & , & \text{if } x = 0 \\ cx & , & \text{if } x = 1 \text{ or } x = 2 \\ c(5 - x), & \text{if } x = 3 \text{ or } x = 4 \\ 0 & , & \text{otherwise} \end{cases}$$

Match List-I with List-II:

	List-I		List-II
(A)	с	(I)	0.75
(B)	$P(X \le 2)$	(II)	0.3
(C)	P(X = 2)	(III)	0.55
(D)	$P(X \ge 2)$	(IV)	0.15

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

43. If  $\sin y = x \sin (a + y)$ , then  $\frac{dy}{dx}$  is :

(1)  $\frac{\sin^2 a}{\sin(a+y)}$  (2)  $\frac{\sin(a+y)}{\sin^2 a}$ 

(3) 
$$\frac{\sin(a+y)}{\sin a}$$
 (4)  $\frac{\sin^2(a+y)}{\sin a}$ 

- 44. The unit vector perpendicular to each of the vectors  $\vec{a} + \vec{b}$  and  $\vec{a} \vec{b}$ , where  $\vec{a} = \hat{i} + \hat{j} + \hat{k}$  and  $\vec{b} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$ , is:
  - (1)  $\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{j} + \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{k}$ (2)  $-\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{j} - \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{k}$ (3)  $-\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{j} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{k}$ (4)  $-\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{j} - \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{k}$

- (2) (A) (IV), (B) (III), (C) (II), (D) (I)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

42. ধৰা হওঁক যে X এটা যাদৃচ্ছিকভাৱে নিৰ্বাচিত দিনত আপুনি খেলা ঘণ্টাৰ সংখ্যা সূচায়। X-এ, x মান ল'ব পৰা সম্ভাৱনাৰ তলত দিয়া ৰূপটো আছে, যত ¢কিছু স্থিৰ।

$$P(X = x) = \begin{cases} 0.1 & , & \text{UFr} \ x = 0 \\ cx & , & \text{UFr} \ x = 1 \text{ d} \ x = 2 \\ c(5 - x), & \text{UFr} \ x = 3 \text{ d} \ x = 4 \\ 0 & , & \text{SURYU} \end{cases}$$

**তালিকা-।** ক **তালিকা-।।**ৰ সৈতে মিলাব।

	তালিকা-৷		তালিকা-া৷
(A)	с	(I)	0.75
(B)	$P(X \le 2)$	(II)	0.3
(C)	P(X = 2)	(III)	0.55
(D)	$P(X \ge 2)$	(IV)	0.15

# তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

- (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
   (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (2) (A) (IV), (B) (III), (C) (II), (D) (I)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

43. যদি sin y = x sin (a + y), তেন্তে 
$$rac{\mathrm{d}y}{\mathrm{d}x}$$
 হ'লঃ

(1) 
$$\frac{\sin^2 a}{\sin (a + y)}$$
 (2)  $\frac{\sin (a + y)}{\sin^2 a}$ 

(3) 
$$\frac{\sin(a+y)}{\sin a}$$
 (4)  $\frac{\sin^2(a+y)}{\sin a}$ 

- 44.  $\vec{a} + \vec{b}$  আৰু  $\vec{a} \vec{b}$  ভেক্টৰৰ প্ৰতিটোৰ বাবে উলম্ব একক ভেক্টৰ য'ত  $\vec{a} = \hat{i} + \hat{j} + \hat{k}$  আৰু  $\vec{b} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$  হ' লঃ
  - (1)  $\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{j} + \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{k}$ (2)  $-\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{j} - \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{k}$ (3)  $-\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{j} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{k}$ (4)  $-\frac{1}{\sqrt{6}}\hat{i} + \frac{2}{\sqrt{6}}\hat{j} - \frac{1}{\sqrt{6}}\hat{k}$

45. The distance between the lines  $\vec{r} = \hat{i} - 2\hat{j} + 3\hat{k} + \lambda(2\hat{i} + 3\hat{j} + 6\hat{k})$  and  $\vec{r} = 3\hat{i} - 2\hat{j} + 1\hat{k} + \mu(4\hat{i} + 6\hat{j} + 12\hat{k})$  is : (1)  $\frac{\sqrt{28}}{7}$  (2)  $\frac{\sqrt{199}}{7}$  (3)  $\frac{\sqrt{328}}{7}$ 

(4) 
$$\frac{\sqrt{421}}{7}$$

**46.** If 
$$f(x) = 2\left(\tan^{-1}(e^x) - \frac{\pi}{4}\right)$$
, then  $f(x)$  is :

- (1) even and is strictly increasing in  $(0, \infty)$
- (2) even and is strictly decreasing in  $(0, \infty)$
- (3) odd and is strictly increasing in  $(-\infty, \infty)$
- (4) odd and is strictly decreasing in  $(-\infty, \infty)$
- 47. For the differential equation  $(x \log_e x)dy = (\log_e x y)dx$ 
  - (A) Degree of the given differential equation is 1.
  - (B) It is a homogeneous differential equation.
  - (C) Solution is  $2y \log_e x + A = (\log_e x)^2$ , where A is an arbitrary constant
  - (D) Solution is  $2y \log_e x + A = \log_e (\log_e x)$ , where A is an arbitrary constant

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (1) (A) and (C) only (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (B) and (D) only (4) (A) and (D) only
- 48. There are two bags. Bag-1 contains 4 white and 6 black balls and Bag-2 contains 5 white and 5 black balls. A die is rolled, if it shows a number divisible by 3, a ball is drawn from Bag-1, else a ball is drawn from Bag-2. If the ball drawn is not black in colour, the probability that it was not drawn from Bag-2 is :
  - (1)  $\frac{4}{9}$  (2)  $\frac{3}{8}$  (3)  $\frac{2}{7}$  (4)  $\frac{4}{19}$

**49.** Which of the following *cannot* be the direction ratios of the straight line  $\frac{x-3}{2} = \frac{2-y}{3} = \frac{z+4}{-1}$ ?

- $(1) \quad 2, -3, -1 \qquad (2) \quad -2, 3, 1$
- $(3) \quad 2, 3, -1 \qquad (4) \quad 6, -9, -3$

319	EAS/B	(	25)	
45.	$\vec{r} = \hat{i} - 2\hat{j} + 3\hat{k} +$			
	$\vec{r} = 3\vec{i} - 2\vec{j} + 1\vec{k} + $	+ μ(4 i + 6 j + 12 k) <b>(</b>	ৰখাৰ মাজৰ দূৰত্ব হৈছে	হ
	(1) $\frac{\sqrt{28}}{7}$	(2) $\frac{\sqrt{199}}{7}$	(3) $\frac{\sqrt{328}}{7}$	(4) $\frac{\sqrt{421}}{7}$
46.	যদি f(x) = 2 $\left( \tan^{-1}(e^{-1}) \right)$	$(x) - \frac{\pi}{4}$ হয়, তেন্তে f(x)	) হ ব	
	<ol> <li>         (1) যুগ্ম আৰু কঠোৰ     </li> </ol>	ভাৱে বৃদ্ধি হৈ আছে (	),∞)	
	(2) যুগ্ম আৰু কঠোৰ	ভাৱে হ্ৰাস হৈ আছে (৫	),∞)	
	(3) অযুগ্ম আৰু কঠে	চাৰভাৱে বৃদ্ধি হৈ আছে	$\overline{\xi}(-\infty,\infty)$	
	(4) অযুগ্ম আৰু কঠে	চাৰভাৱে হ্ৰাস হৈ আছে	$\overline{C}(-\infty,\infty)$	
47.	অবকল সমীকৰণ (x।	og <sub>e</sub> x)dy = (log <sub>e</sub> x –	y)dx -ৰ বাবে	
	(A) প্রদন্ত অবকল স	মীকৰণৰ ডিগ্ৰী হ 'ল 1		
	(B) ই এক সমঘাতীয়	অবকল সমীকৰণ।		
	(C) সমাধান হ'ল 2y lo	$\log_e x + A = (\log_e x)^2  \mathfrak{P}^{T}$	୭ A এটা স্বেচ্ছা ধ্রুবক।	
	(D) সমাধান হ'ল 2y la	$\log_e x + A = \log_e (\log_e x)$	য'ত A এটা স্বেচ্ছা ধ্রুব	ক।
	তলত দিয়া বিকল্পসমূহ	হৰ পৰা <b>সঠিক</b> উত্তৰলৈ	টা বাছনি কৰকঃ	
	(1) (A) আৰু (C) কে	ৱল	(2) (A), (B) আৰু (	C) কেৱল
	(3) (A), (B) আৰু (D)	কেৰল	(4) (A) আৰু (D) বে	কৱল
48.	•••			ন্বগ-2ত 5টা বগা আৰু 5টা
				বিভাজ্য এটা সংখ্যা দেখুৱায়,
				ণ ড্ৰ কৰা হয়। যদি ড্ৰ "কৰা হ'ল
	,		গা ড্ৰ "নকৰাৰ সম্ভাৱনা	
	(1) $\frac{4}{9}$	(2) $\frac{3}{8}$	(3) $\frac{2}{7}$	(4) $\frac{4}{19}$
		_	2 2	
49.	তলৰ কোনটো সৰল (	ৰখাৰ দিশ অনুপাত হ	'ব নোৱাৰে <u>x-3</u> = <u>2-</u> 3	$\frac{z}{3} = \frac{z+4}{-1}$ ?
	(1) $2, -3, -1$	(2) -2, 3, 1	(3) 2, 3, -1	(4) 6, -9, -3

**50.** Which one of the following represents the correct feasible region determined by the following constraints of an LPP ?



50. তলৰ কোনটোৱে LPP-ৰ নিম্নলিখিত সীমাবদ্ধতাৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত সঠিক সম্ভৱপৰ অঞ্চলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে?





### (28)

### Section B2 (Applied Mathematics)

- **51.** The least non-negative remainder when  $3^{51}$  is divided by 7 is :
  - (1) 2 (2) 3 (3) 6 (4) 5

52. If 
$$\begin{bmatrix} 5x+8 & 7\\ y+3 & 10x+12 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 3y+1\\ 5 & 0 \end{bmatrix}$$
, then the value of  $5x + 3y$  is equal to :  
(1) -1 (2) 8 (3) 2 (4) 0

- 53. There are 6 cards numbered 1 to 6, one number on one card. Two cards are drawn at random without replacement. Let X denote the sum of the numbers on the two cards drawn. Then P(X > 3) is :
  - (1)  $\frac{14}{15}$  (2)  $\frac{1}{15}$

(3) 
$$\frac{11}{12}$$
 (4)  $\frac{1}{12}$ 

- 54. Which of the following are components of a time series ?
  - (A) Irregular component(B) Cyclical component(C) Chronological Component(D) Trend Component

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (B), (C) and (D) (4) (B), (C) and (D) only
- **55.** The following data is from a simple random sample :

15, 23, x, 37, 19, 32

If the point estimate of the population mean is 23, then the value of x is :

- (1) 12 (2) 30 (3) 21 (4) 24
- **56.** For an investment, if the nominal rate of interest is 10% compounded half yearly, then the effective rate of interest is :

(1)	10.25%	(2)	11.25%
-----	--------	-----	--------

(3) 10.125% (4) 11.025%

# খণ্ড B2 (প্রায়োগিক গণিত)

- 3<sup>51</sup> ক 7 ৰে ভাগ কৰিলে আটাইতকৈ কম অ-ঋণাত্মক অৱশিষ্ট হ 'ব 51. (1) 2(3) 6 (4) 5 (2) 3 52. যদি  $\begin{bmatrix} 5x+8 & 7 \\ y+3 & 10x+12 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 3y+1 \\ 5 & 0 \end{bmatrix}$  হয়, তেন্তে 5x + 3y -ৰ মান হ'ব (1) - 1(2) 8 (3) 2 (4) 01ৰ পৰা 6 নম্বৰৰ 6টা কাৰ্ড আছে, এটা কাৰ্ডত এটা নম্বৰ আছে। সলনি নকৰাকৈ যাদচ্ছিকভাৱে 53. দুটা কার্ড লোৱা হয়। X-এ লোৱা দুটা কার্ডৰ সংখ্যাৰ যোগফল দেখুৱায়। তেতিয়া P(X > 3) হ'ল (1)  $\frac{14}{15}$ (2)  $\frac{1}{15}$ (3)  $\frac{11}{12}$ (4)  $\frac{1}{12}$ তলৰ কোনটো সময় শৃংখলাৰ উপাদান? 54. (A) অনিয়মিত উপাংশ (B) চক্রীয় উপাংশ (C) কালানুক্রমিক উপাংশ (D) প্ৰৱন্তি উপাংশ তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ (1) (A), (B) আৰু (D) কেৱল (2) (A), (B) আৰু (C) কেৱল (3) (A), (B), (C) 꾀ৰু (D) (4) (B), (C) আৰু (D) কেৱল তলত দিয়া তথ্যবোৰ এটা সৰল যাদৃচ্ছিক নমুনাৰ পৰা লোৱা হৈছেঃ 55. 15, 23, x, 37, 19, 32 যদি জনসংখ্যাৰ গড় বিন্দুৰ অনুমান 23 হয়, তেন্তে x- ৰ মান হ 'ব (2) 30 (3) 21 (1) 12 (4) 24 এটা বিনিয়োগৰ বাবে যদি নামমাত্ৰ সুতৰ হাৰ অৰ্ধবাৰ্ষিক 10 শতাংশ যৌগিক হয়, তেন্তে সুতৰ 56. কাৰ্যকৰী হাৰ হ'ব (1) 10.25%(2) 11.25%
  - (3) 10.125% (4) 11.025%

- **57.** A mixture contains apple juice and water in the ratio 10 : x. When 36 litres of the mixture and 9 litres of water are mixed, the ratio of apple juice and water becomes 5 : 4. The value of x is :
  - (1) 4 (2) 4.4 (3) 5 (4) 8

**58.** For  $I = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ , if X and Y are square matrices of order 2 such that XY = X and YX = Y, then  $(Y^2 + 2Y)$  equals to : (1) 2Y (2) I + 3X (3) I + 3Y (4) 3Y

**59.** A coin is tossed K times. If the probability of getting 3 heads is equal to the probability of getting 7 heads, then the probability of getting 8 tails is :

(1) 
$$\frac{5}{512}$$
 (2)  $\frac{45}{2^{21}}$  (3)  $\frac{45}{1024}$  (4)  $\frac{210}{2^{21}}$ 

60. If 95% confidence interval for the population mean was reported to be 160 to 170 and  $\sigma = 25$ , then size of the sample used in this study is :

(Given  $Z_{0.025} = 1.96$ ) (1) 96 (2) 125 (3) 54 (4) 81

- **61.** Two pipes A and B together can fill a tank in 40 minutes. Pipe A is twice as fast as pipe B. Pipe A alone can fill the tank in :
  - (1) 1 hour (2) 2 hours
  - (3) 80 minutes (4) 20 minutes
- **62.** An even number is the determinant of

(A) 
$$\begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 5 \end{bmatrix}$$
 (B)  $\begin{bmatrix} 13 & -1 \\ -1 & 15 \end{bmatrix}$  (C)  $\begin{bmatrix} 16 & -1 \\ -11 & 15 \end{bmatrix}$  (D)  $\begin{bmatrix} 6 & -12 \\ 11 & 15 \end{bmatrix}$ 

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- $(2) \quad (A), (B) \text{ and } (C) \text{ only }$
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

- 57. এটা আপেলৰ ৰস আৰু পানীৰ মিশ্ৰণত 10 : x অনুপাতত থাকে। যেতিয়া 36 লিটাৰ মিশ্ৰণ আৰু 9 লিটাৰ পানী মিহলি কৰা হয়, তেতিয়া আপেলৰ ৰস আৰু পানীৰ অনুপাত 5 : 4 হৈ পৰে। তেতিয়া x ৰ মান হ'ল :
  - (1) 4 (2) 4.4 (3) 5 (4) 8
- 58.  $I = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ -ৰ বাবে, যদি X আৰু Y ক্ৰম 2-ৰ বৰ্গ মেট্ৰিক হয় যাতে XY = X আৰু YX = Y, তেন্তে  $(Y^2 + 2Y)$ সমান হ'ব
  - (1) 2Y (2) I + 3X (3) I + 3Y (4) 3Y
- 59. এটা মুদ্রা K বাৰ টছ কৰা হয়। যদি 3 টা মূৰ পোৱাৰ সম্ভাৱনা 7 টা মূৰ পোৱাৰ সম্ভাৱনাৰ সমান হয়, তেন্তে ৪ টা নেজ পোৱাৰ সম্ভাৱনা হ'লঃ
  - (1)  $\frac{5}{512}$  (2)  $\frac{45}{2^{21}}$  (3)  $\frac{45}{1024}$  (4)  $\frac{210}{2^{21}}$

60. যদি জনসংখ্যাৰ গড়ৰ বাবে 95 শতাংশ আত্মবিশ্বাসৰ ব্যৱধান 160ৰ পৰা 170 আৰু σ = 25 বুলি কোৱা হৈছিল, তেন্তে এই অধ্যয়নত ব্যৱহৃত নমুনাৰ আকাৰ হ'লঃ :

(Z<sub>0.025</sub> = 1.96 দিয়া হৈছে)

(1) 96 (2) 125 (3) 54 (4) 81

61. দুটা পাইপ A আৰু Bএ একেলগে 40 মিনিটত এটা টেংক পূৰণ কৰিব পাৰে। পাইপ A পাইপ B -তকৈ দুগুণ দ্ৰুত। কেৱল পাইপ A য়ে টেংকখন পূৰণ কৰিব পাৰে :

- (1) 1 ঘণ্টাত
   (2) 2 ঘণ্টাত
- (3) 80 মিনিটত
   (4) 20 মিনিটত
- 62. এটা যুগ্ম সংখ্যা হৈছে ইয়াৰ নিৰ্ণয়কাৰী

 (A)

 <sup>1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>13</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>16</sup>
 <sup>-1</sup>
 <sup>-11</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>16</sup>
 <sup>-11</sup>
 <sup>-11</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>16</sup>
 <sup>-12</sup>
 <sup>11</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>11</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>11</sup>
 <sup>15</sup>
 <sup>15</sup>

63. Match List-I with List-II :

	List-I		List-II
	Function		Derivative w.r.t. x
(A)	$\frac{5^{x}}{\log_{e} 5}$	(I)	$5^{\mathrm{x}}(\log_{\mathrm{e}} 5)^{2}$
(B)	log <sub>e</sub> 5	(II)	5 <sup>x</sup> log <sub>e</sub> 5
(C)	5 <sup>x</sup> log <sub>e</sub> 5	(III)	5 <sup>x</sup>
(D)	5 <sup>x</sup>	(IV)	0

Choose the **correct** answer from the options given below :

- (1) (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (II), (D) (IV)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

64. A random variable X has the following probability distribution :

Х	1	2	3	4	5	6	7
P(X)	k	2k	2k	3k	$k^2$	$2k^2$	$7k^{2} + k$

Match the options of List-I to List-II :

	List-I	List-II
(A)	k	(I) $\frac{7}{10}$
(B)	P(X < 3)	(II) $\frac{53}{100}$
(C)	P(X > 2)	(III) $\frac{1}{10}$
(D)	P(2 < X < 7)	(IV) $\frac{3}{10}$

Choose the **correct** answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV) (2) (A)

(3) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)

 $D) - (I) \qquad (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)$ 

**তালিকা-।** ক **তালিকা-।।** ৰ সৈতে মিলাব। 63.

তালিক	ฬ-เ	তালিকা-াা
ফলন		x সাপেক্ষে অৱকলজ
(A) $\frac{5^{x}}{\log_{e} 5}$	(I)	$5^{\mathrm{x}}(\log_{\mathrm{e}} 5)^{\mathrm{2}}$
(B) $\log_e 5$	(II)	5 <sup>x</sup> log <sub>e</sub> 5
(C) $5^{x}\log_{e} 5$	(III)	5 <sup>x</sup>
(D) 5 <sup>x</sup>	(IV)	0

# তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (II), (D) (IV)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)
- এটা যাদচ্চিক চলক X-ৰ নিম্নলিখিত সম্ভাৱনা বিতৰণ আছেঃ 64.

Х	1	2	3	4	5	6	7
P(X)	k	2k	2k	3k	$k^2$	$2k^2$	$7k^2 + k$

# তালিকা-। ৰ বিকল্পসমূহ তালিকা-॥ ৰ সৈতে মিলাব।

	তালিকা-৷	তালিকা-11
(A)	k	(I) $\frac{7}{10}$
(B)	P(X < 3)	(II) $\frac{53}{100}$
(C)	P(X > 2)	(III) $\frac{1}{10}$
(D)	P(2 < X < 7)	(IV) $\frac{3}{10}$

# তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

- (3) (A) (III), (B) (IV), (C) (II), (D) (I)

### (34)

- 65. For which one of the following purposes is CAGR (Compounded Annual Growth Rate) not used ?
  - (1) To calculate and communicate the average growth of a single investment
  - (2) To understand and analyse the donations received by a non-government organisation
  - (3) To demonstrate and compare the performance of investment advisors
  - (4) To compare the historical returns of stocks with a savings account
- 66. A flower vase costs ₹ 36,000. With an annual depreciation of ₹ 2,000, its cost will be ₹ 6,000 in \_\_\_\_\_\_ years.
  - (1) 10 (2) 15 (3) 17 (4) 6
- **67.** Arun's speed of swimming in still water is 5 km/hr. He swims between two points in a river and returns back to the same starting point. He took 20 minutes more to cover the distance upstream than downstream. If the speed of the stream is 2 km/hr, then the distance between the two points is :
  - (1) 3 km (2) 1.5 km (3) 1.75 km (4) 1 km
- **68.** If  $e^y = x^x$ , then which of the following is true ?
  - (1)  $y \frac{d^2 y}{dx^2} = 1$ (2)  $\frac{d^2 y}{dx^2} - y = 0$ (3)  $\frac{d^2 y}{dx^2} - \frac{dy}{dx} = 0$ (4)  $y \frac{d^2 y}{dx^2} - \frac{dy}{dx} + 1 = 0$
- **69.** The probability of a shooter hitting a target is 3/4. How many minimum number of times must he fire so that the probability of hitting the target at least once is more than 90% ?

(1)	1	(2)	2

(3) 3 (4) 4

- 65. তলৰ কোনটো উদ্দেশ্যৰ বাবে CAGR (যৌগিক বাৰ্ষিক বৃদ্ধিৰ হাৰ) ব্যৱহাৰ কৰা নহয়?
  - (1) একক বিনিয়োগৰ গড় বৃদ্ধি গণনা আৰু যোগাযোগ কৰা
  - (2) এটা বেচৰকাৰী সংস্থাই লাভ কৰা অনুদানসমূহ বুজি পোৱা আৰু বিশ্লেষণ কৰা
  - (3) বিনিয়োগ পৰামৰ্শদাতাসকলৰ প্ৰদৰ্শন আৰু তুলনা কৰা
  - (4) ষ্টকৰ ঐতিহাসিক লাভৰ সৈতে সঞ্চয় একাউণ্টৰ তুলনা কৰিবলৈ
- 66. এটা ফুলদানীৰ মূল্য 36,000 টকা। 2,000 টকাৰ বাৰ্ষিক মূল্যহ্ৰাসৰ সৈতে, ইয়াৰ ব্যয় \_\_\_\_\_ বছৰত 6,000 টকা হ 'ব।
  - (1) 10 (2) 15 (3) 17 (4) 6
- 67. অৰুণৰ স্থিৰ পানীত সাঁতুৰাৰ গতিবেগ হৈছে 5 কিলোমিটাৰ/ঘণ্টা। তেওঁ এখন নদীত দুটা বিন্দুৰ মাজত সাঁতুৰে আৰু একেটা আৰম্ভণি বিন্দুলৈ ঘূৰি আহে। তেওঁ ডাউনষ্ট্ৰিমতকৈ উজানেৰে দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিবলৈ 20 মিনিট অধিক সময় লৈছিল। যদি ধাৰাটোৰ গতিবেগ 2 কিলোমিটাৰ/ঘণ্টা হয়, তেন্তে দুয়োটা বিন্দুৰ মাজৰ দূৰত্ব হ'ব
  - (1) 3 কিলোমিটাৰ (2) 1.5 কিলোমিটাৰ (3) 1.75 কিলোমিটাৰ (4) 1 কিলোমিটাৰ
- 68. যদি e<sup>y</sup> = x<sup>x</sup> হয়, তেন্তে তলৰ কোনটো সঁচা?
  - (1)  $y\frac{d^2y}{dx^2} = 1$ (2)  $\frac{d^2y}{dx^2} - y = 0$
  - (3)  $\frac{d^2y}{dx^2} \frac{dy}{dx} = 0$
  - (4)  $y \frac{d^2 y}{dx^2} \frac{dy}{dx} + 1 = 0$
- 69. এজন 'গুলীচালকৰ' লক্ষ্যত আঘাত কৰাৰ সম্ভাৱনা 3/4 হয়। অন্ততঃ এবাৰ লক্ষ্যত আঘাত কৰাৰ সম্ভাৱনা 90 শতাংশতকৈ অধিক হবলৈ তেওঁ কিমানবাৰ গুলীচালনা কৰিব লাগিব?
  - (1) 1 (2) 2
  - (3) 3 (4) 4

### 70. Match List-I with List-II :

	List-I		List-II
(A)	Distribution of a sample leads to becoming a normal distribution	(I)	Central Limit Theorem
(B)	Some subset of the entire population	(II)	Hypothesis
(C)	Population mean	(III)	Sample
(D)	Some assumptions about the population	(IV)	Parameter

Choose the **correct** answer from the options given below.

- (1) (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (IV), (D) (II)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)
- 71. Ms. Sheela creates a fund of ₹ 1,00,000 for providing scholarships to needy children. The scholarship is provided in the beginning of the year. This fund earns an interest of r % per annum. If the scholarship amount is taken as ₹ 8,000, then r =
  - (1)  $8\frac{1}{2}\%$
  - (2)  $8\frac{16}{23}\%$
  - (3)  $8\frac{17}{25}\%$
  - (4)  $8\frac{2}{5}\%$
## 70. **তালিকা-।** ক **তালিকা-।।** ৰ সৈতে মিলাব।

	তালিকা-৷		তালিকা-া৷
(A)	এটা নমুনাৰ বিতৰণে স্বাভাৱিক বিতৰণত পৰিণত কৰে	(I)	কেন্দ্রীয় সীমা উপপাদ্য
(B)	সমগ্ৰ সমষ্টিটোৰ কিছুমান উপসংহতি	(II)	প্রকল্প
(C)	সমষ্টিৰ গানিতিক মাধ্য বা গড়	(III)	নমুনা
(D)	সমষ্টিৰ বিষয়ে কিছুমান অনুমান	(IV)	প্রাচল

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

- (1) (A) (I), (B) (II), (C) (III), (D) (IV)
- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (IV), (D) (II)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)
- 71. শ্ৰীমতী শ্বীলাই এটা 1,00,000 টকাৰ পুঁজি সৃষ্টি কৰে দৰিদ্ৰ শিশুসকলক বৃত্তি প্ৰদানৰ বাবে । বৃত্তিটো বছৰৰ আৰম্ভণিতে প্ৰদান কৰা হয়। এই পুঁজিয়ে প্ৰতি বছৰে r % ৰ সুত উপাৰ্জন কৰে। যদি বৃত্তিৰ পৰিমাণটো 8,000 টকা হিচাপে লোৱা হয়, তেতিয়া r =
  - (1)  $8\frac{1}{2}\%$
  - (2)  $8\frac{16}{23}\%$
  - (3)  $8\frac{17}{25}\%$
  - (4)  $8\frac{2}{5}\%$

- 72. A person wants to invest an amount of ₹ 75,000. He has two options A and B yielding 8% and 9% return respectively on the invested amount. He plans to invest at least ₹ 15,000 in Plan A and at least ₹ 25,000 in Plan B. Also he wants that his investment in Plan A is less than or equal to his investment in Plan B. Which of the following options describes the given LPP to maximize the return (where x and y are investments in Plan A and Plan B respectively) ?

  - (3) maximize Z = 0.08x + 0.09y(4) maximize Z = 0.08x + 0.09y $x \ge 15000$  $x \ge 15000$  $y \ge 25000$  $y \ge 25000$  $x + y \le 75000$  $x + y \le 75000$  $x \ge y$  $x \le y$  $x, y \ge 0$  $x, y \ge 0$
- **73.** In a 700 m race, Amit reaches the finish point in 20 seconds and Rahul reaches in 25 seconds. Amit beats Rahul by a distance of :
  - (1) 120 m (2) 150 m (3) 140 m (4) 100 m
- 74. For the given five values 12, 15, 18, 24, 36; the three-year moving averages are :
  - (1)15, 25, 21(2)15, 27, 19(3)15, 19, 26(4)15, 19, 30

72. এজন ব্যক্তিয়ে 75,000 টকা বিনিয়োগ কৰিব বিচাৰে। তেওঁৰ ওচৰত দুটা বিকল্প আছে Aআৰু B যি বিনিয়োগ কৰা পৰিমাণৰ ওপৰত ক্ৰমে ৪ শতাংশ আৰু 9 শতাংশ লাভ কৰে। তেওঁ কমেও 15,000 টকা A ত বিনিয়োগ কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছে আৰু কমেও 25,000 টকা B ত বিনিয়োগ কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছে । পৰিকল্পনাত টকা.লগতে তেওঁ বিচাৰে যে পৰিকল্পনা A-ত তেওঁৰ বিনিয়োগ পৰিকল্পনা B-ত তেওঁৰ বিনিয়োগতকৈ কম বা সমান হওক। নিম্নোক্ত বিকল্পবোৰৰ কোনটোৱে প্ৰদান কৰা LPP ক সৰ্বাধিক লাভৰ বাবে বৰ্ণনা কৰে ( য'ত x আৰু y হৈছে ক্ৰমে পৰিকল্পনা A আৰু পৰিকল্পনা B-ত বিনিয়োগ) ?

(1)	Z = 0.08x + 0.09y সৰ্বোচ্চকৰণ কৰা	(2)	Z = 0.08x + 0.09y সৰ্বোচ্চকৰণ কৰা
	$x \ge 15000$		$x \ge 15000$
	$y \ge 25000$		$y \leq 25000$
	$x+y \geq 75000$		$x+y \geq 75000$
	$x \leq y$		$x \leq y$
	$x,  y \geq 0$		$x, \ y \geq 0$

(3) Z = 0.08x + 0.09y সৰ্বোচ্চকৰণ কৰা	(4) Z = 0.08x + 0.09y সৰ্বোচ্চকৰণ কৰা
$x \ge 15000$	$x \ge 15000$
$y \ge 25000$	$y \ge 25000$
$x+y \leq 75000$	$x+y \leq 75000$
$x \ge y$	$x \le y$
$x, y \ge 0$	$x, y \ge 0$

73. 700 মিটাৰ দৌৰত অমিতে 20 ছেকেণ্ডত অন্তিম বিন্দু উপনীত হয় আৰু ৰাহুলে 25 ছেকেণ্ডত উপনীত হয়। অমিতে ৰাহুলক কিমান দূৰত্বত পৰাস্ত কৰে ?

(1)	120 মিটাৰ	(2)	150 মিটাৰ
(3)	140 মিটাৰ	(4)	100 মিটাৰ

74. দিয়া পাঁচটা মানৰ বাবে 12,15,18, 24, 36; তিনি বছৰৰ চলি থকা গড় হ'ল

(1)	15, 25, 21	(2)	15, 27, 19

(3) 15, 19, 26 (4) 15, 19, 30

**75.** A property dealer wishes to buy different houses given in the table below with some down payments and balance in EMI for 25 years. Bank charges 6% per annum compounded monthly.

Given 
$$\frac{(1.005)^{300} \times 0.005}{(1.005)^{300} - 1} = 0.0064$$

Property type	Price of the property (in ₹)	Down Payment (in ₹)
Р	45,00,000	5,00,000
Q	55,00,000	5,00,000
R	65,00,000	10,00,000
S	75,00,000	15,00,000

Match List-I with List-II:

	List-I		List-II
	<b>Property Type</b>		EMI amount (in ₹)
(A)	Р	(I)	25,600
(B)	Q	(II)	38,400
(C)	R	(III)	32,000
(D)	S	(IV)	35,200

Choose the **correct** answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (IV), (D) (II)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

এজন সম্পত্তি বিক্ৰেতাই কিছু ডাউন পেমেণ্ট আৰু বেলেঞ্চৰ ধন 25 বছৰৰ বাবে EMI সৈতে 75. তলৰ টেবুলত দিয়া বিভিন্ন ঘৰ ক্ৰয় কৰিব বিচাৰে। বেংকৰ মাচুল প্ৰতি বছৰে 6 শতাংশ মাহিলী চক্ৰবৃদ্ধি কৰা হয়।

দিয়া আছে 
$$\frac{(1.005)^{300} \times 0.005}{(1.005)^{300} - 1} = 0.0064$$

সম্পত্তিৰ প্ৰকাৰ	সম্পন্তিৰ দাম ( <del>ং</del> ত)	তৎকাল দিয়া ধন (₹ ত)
Р	45,00,000	5,00,000
Q	55,00,000	5,00,000
R	65,00,000	10,00,000
S	75,00,000	15,00,000

**তালিকা-।** ক **তালিকা-॥** ৰ সৈতে মিলাব।

	তালিকা-৷		তালিকা-া৷
	সম্পত্তিৰ ধৰণ		EMI ৰ পৰিমাণ (₹ ত)
(A)	Р	(I)	25,600
(B)	Q	(II)	38,400
(C)	R	(III)	32,000
(D)	S	(IV)	35,200

তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ পৰা **সঠিক** উত্তৰটো বাছনি কৰকঃ

SPACE FOR ROUGH WORK

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

- (2) (A) (I), (B) (III), (C) (IV), (D) (II)
- (3) (A) (I), (B) (II), (C) (IV), (D) (III)
- (4) (A) (III), (B) (IV), (C) (I), (D) (II)

- 76. The corner points of the feasible region for an L.P.P. are (0, 10), (5, 5), (5, 15) and (0, 30). If the objective function is  $Z = \alpha x + \beta y$ ,  $\alpha$ ,  $\beta > 0$ , the condition on  $\alpha$  and  $\beta$  so that maximum of Z occurs at corner points (5, 5) and (0, 20) is :
  - (1)  $\alpha = 5\beta$  (2)  $5\alpha = \beta$  (3)  $\alpha = 3\beta$  (4)  $4\alpha = 5\beta$
- 77. The solution set of the inequality  $|3x| \ge |6 3x|$  is :
  - (1)  $(-\infty, 1]$  (2)  $[1, \infty)$
  - (3)  $(-\infty, 1) \cup (1, \infty)$  (4)  $(-\infty, -1) \cup (-1, \infty)$

79. A company is selling a certain commodity 'x'. The demand function for the commodity is linear. The company can sell 2000 units when the price is ₹ 8 per unit and it can sell 3000 units when the price is ₹ 4 per unit. The Marginal revenue at x = 5 is :

- (1) ₹79.98 (2) ₹15.96
- (3) ₹16.04 (4) ₹80.02
- **80.** If the lengths of the three sides of a trapezium other than the base are 10 cm each, then the maximum area of the trapezium is :
  - (1)  $100 \text{ cm}^2$ (2)  $25\sqrt{3} \text{ cm}^2$ (3)  $75\sqrt{3} \text{ cm}^2$ (4)  $100\sqrt{3} \text{ cm}^2$
- **81.** Three defective bulbs are mixed with 8 good ones. If three bulbs are drawn one by one with replacement, the probabilities of getting exactly 1 defective, more than 2 defective, no defective and more than 1 defective respectively are :

(1)	$\frac{27}{1331}, \frac{576}{1331}, \frac{243}{1331}$	and $\frac{512}{1331}$	(2)	$\frac{27}{1331},$	$\frac{243}{1331},$	$\frac{576}{1331}$ and	$\frac{512}{1331}$
(3)	$\frac{576}{1331}, \frac{27}{1331}, \frac{512}{1331}$		(4)	$\frac{243}{1331}$ ,	$\frac{576}{1331},$	$\frac{512}{1331} \text{ and }$	$\frac{27}{1331}$

76.	এটা LPP-ৰ বাবে সম্ভৱপৰ অঞ্চলৰ কোণ	া বিন্দুবোৰ হ'ল (0, 10), (5, 5), (5, 15) আৰু			
	(0, 30)  যদি বস্তুনিষ্ঠ ফলন Z = αx +	<sub>β</sub> γ, α, β > 0 হয়, তেন্তে α আৰু β-ৰ চৰ্ত হ'ব			
	, যাতে z-ৰ সৰ্বাধিক সংখ্যা (5, 5) আৰু (0, 20)-ত হয় ।				
	(1) $\alpha = 5\beta$ (2) $5\alpha = \beta$	$(3)  \alpha = 3\beta \qquad \qquad (4)  4\alpha = 5\beta$			
	জাসমতা হয়। ১০০ হয়। ব সমাধান সংকলি ক				
77.	অসমতা  3x  ≥  6 – 3x -ৰ সমাধান সংহতি হ				
	(1) $(-\infty, 1]$	(2) $[1,\infty)$			
	(3) $(-\infty, 1) \cup (1, \infty)$	(4) $(-\infty, -1) \cup (-1, \infty)$			
	যদি মেট্রিক্স $\begin{bmatrix} 0 & -1 & 3x \\ 1 & y & -5 \\ -6 & 5 & 0 \end{bmatrix}$ তির্যক-সমমিতি				
78.		) २३, ७७७ ५४ – ४ ४ भाष २ ४			
	(1) 12 (2) 15	(3) 10 (4) 14			

- 79. এটা কোম্পানীয়ে এটা নিৰ্দিষ্ট সামগ্ৰী 'x' বিক্ৰী কৰি আছে। সামগ্ৰীৰ বাবে চাহিদাৰ কাৰ্য্য ৰৈখিক। কোম্পানীটোৱে প্ৰতিটো ইউনিটৰ মূল্য 8 টকা হ"লে 2000 ইউনিট বিক্ৰী কৰিব পাৰে আৰু প্ৰতিটো ইউনিটৰ মূল্য 4 টকা হলে 3000 ইউনিট বিক্ৰী কৰিব পাৰে। x = 5-ত মাৰ্জিনাল ৰাজহ হ'ল
  - (1)  $\notin$  79.98 (2)  $\notin$  15.96
  - (3) ₹16.04 (4) ₹80.02
- 80. যদি ভূমি বাহিৰে এটা ট্ৰেপিজিয়ামৰ তিনিটা ফালৰ দৈৰ্ঘ্য প্ৰতিটো 10 ছেণ্টিমিটাৰ হয়, তেন্তে ট্ৰেপজিয়ামৰ সৰ্বাধিক এলেকা হ'ব
  - (1)  $100 \text{ cm}^2$ (2)  $25\sqrt{3} \text{ cm}^2$ (3)  $75\sqrt{3} \text{ cm}^2$ (4)  $100\sqrt{3} \text{ cm}^2$
- 81. তিনিটা বেয়া বাল্বৰ লগত 8টা ভাল বাল্ব মিহলি কৰা হয়। যদি সলনি কৰি একেৰাহে তিনিটা বাল্ব লোৱা হয়, তেন্তে ক্রমে বেয়া বাল্ব 1টা, 2টা তকৈ অধিক, কোনো বেয়া নাই আৰু 1টাতকৈ অধিক বেয়া বাল্ব পোৱাৰ সম্ভাৱনাবোৰ হল:

(1)	$\frac{27}{1331}, \frac{576}{1331}, \frac{243}{1331}$	আৰু <u>512</u> <u>1331</u>	(2) $\frac{27}{1331}, \frac{243}{1331}, \frac{576}{1331}$ আৰু $\frac{512}{1331}$
(3)	$\frac{576}{1331}, \frac{27}{1331}, \frac{512}{1331}, \frac{512}{1331}$	আৰু <mark>243</mark> 1331	(4) $\frac{243}{1331}, \frac{576}{1331}, \frac{512}{1331}$ আৰু $\frac{27}{1331}$

(44)

**82.** If 
$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 4 & 3 \end{bmatrix}$$
,  $X = \begin{bmatrix} n \\ 1 \end{bmatrix}$ ,  $B = \begin{bmatrix} 8 \\ 11 \end{bmatrix}$ 

and AX = B, then the value of n will be :

83. The equation of the tangent to the curve  $x^{\frac{5}{2}} + y^{\frac{5}{2}} = 33$  at the point (1, 4) is :

- (1) x + 8y 33 = 0(2) 12x + y - 8 = 0(3) x + 8y - 12 = 0(4) x + 12y - 8 = 0

84. A random variable X has the following probability distribution :

Х	- 2	- 1	0	1	2
P(X)	0.2	0.1	0.3	0.2	0.2

The variance of X will be :

(1)	0.1		(2)	1.42
-----	-----	--	-----	------

- (3) 1.89 (4) 2.54
- 85. A Multinational company creates a sinking fund by setting a sum of ₹ 12,000 annually for 10 years to pay off a bond issue of ₹ 72,000. If the fund accumulates at 5% per annum compound interest, then the surplus after paying for bond is :

 $(\text{Use}(1.05)^{10} \approx 1.6)$ 

- (1)  $\notin$  78,900 (2)  $\notin$  68,500
- (3)  $\notin$  72,000 (4)  $\notin$  1,44,000

82.
যদি A = 
$$\begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 4 & 3 \end{bmatrix}$$
, X =  $\begin{bmatrix} n \\ 1 \end{bmatrix}$ , B =  $\begin{bmatrix} 8 \\ 11 \end{bmatrix}$  আৰু AX = B, তেতিয়া n-ৰ মান হ'বঃ

(1) 0
(2) 1

(3) 2
(4) সংজ্ঞা দিয়া নাই

83.
$$(1, 4)$$
 বিন্দুবোৰত,  $x^{\frac{5}{2}} + y^{\frac{5}{2}}$  বক্ৰটোৰ স্পৰ্শ সমীকৰণটো হ 'লঃ $(1)$   $x + 8y - 33 = 0$  $(2)$   $12x + y - 8 = 0$  $(3)$   $x + 8y - 12 = 0$  $(4)$   $x + 12y - 8 = 0$ 

84. এটা যাদৃচ্ছিক চলক X-ৰ নিম্নলিখিত সম্ভাৱনা বিতৰণ আছে :

Х	- 2	- 1	0	1	2
P(X)	0.2	0.1	0.3	0.2	0.2

x ৰ পাৰ্থক্য হ'ব :

(1)	0.1	(2)	1.42

- (3) 1.89 (4) 2.54
- 85. এটা বহুজাতিক কোম্পানীয়ে 72,000 টকাৰ বণ্ডৰ মুদ্ৰা পৰিশোধ কৰিবলৈ 10 বছৰৰ বাবে বছৰি 12,000 টকা নিৰ্ধাৰণ কৰি এটা ঋণ শোধক পুঁজি সৃষ্টি কৰে। যদি পুঁজিটোৱে প্ৰতি বছৰে 5 শতাংশ চক্ৰবৃদ্ধি সুত জমা কৰে, তেন্তে বণ্ডৰ বাবে পৰিশোধ কৰাৰ পিছত থাকি যোৱা অতিৰিক্ত হ'ব : ((1.05)<sup>10</sup> ≈ 1.6 ব্যৱহাৰ কৰক)
  - (1)  $\notin$  78,900 (2)  $\notin$  68,500
  - (3)  $\notin$  72,000 (4)  $\notin$  1,44,000

## (46)

## (47)

319	EAS/B (4	8)	
Re	Read carefully the following instructions :		ৰ্দশনাসমূহ গুৰুত্বসহকাৰে পঢ়ি লওঁক :
8.	No candidate will be allowed to leave the OMR Answer Sheet blank. If any OMR Answer Sheet is found blank, it shall be crossed by the Invigilator with his/her signature, mentioning "Cancelled" on it.	8.	কোনো পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰিকা খালী এৰিব নোৱাৰিব। যদি কোনো উত্তৰ পত্ৰিকা খালী দেখা যায় নিৰীক্ষকে উক্ত পত্ৰিকাখন নিৰীক্ষণ কৰি নিজৰ হস্তাক্ষৰসহ পত্ৰিকাখন বাতিল কৰিব।
9.	Do not tear or fold any page of the Test Booklet and OMR Answer Sheet.		কোনো পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰিকাখন ছিগা/কটা/ভাঁজ দিয়া কাৰ্য নকৰিব।
10.	Candidates are advised to ensure that they fill the correct particulars on the OMR Answer Sheet, i.e., Application No., Roll No., Test Booklet No., Name, Mother's Name, Father's Name and Signature.	10.	পৰীক্ষাৰ্থীয়ে যাতে OMR উত্তৰ পত্ৰিকা নিজৰ সঠিক তথ্যৰে ভৰ্তি কৰে, যেনে, আবেদনপত্ৰ সংখ্যা (এপ্লিকেশ্বন নং) ক্ৰমাংক (ৰোল নম্বৰ), পৰীক্ষা পুস্তিকা সংখ্যা, নাম, মাতৃৰ নাম, পিতৃৰ নাম আৰু হস্তাক্ষৰ।
11.	In case of any discrepancy in any question between English and Hindi/Regional language version, the English version will be considered as the final version for evaluation.		যদিহে প্ৰশ্নটোত ইংৰাজী আৰু আঞ্চলিক ভাষাৰ মাজত বিসংগতি দেখা যায় তেনেহ'লে ইংৰাজীত থকা প্ৰশ্নটোক প্ৰাধান্য দি মূল্যাংকনৰ বাবে বিবেচিত কৰা হ'ব।
12.	Rough work is to be done in the space provided for this purpose in the Test Booklet only.		খুচুৰা (Rough) কামৰ বাবে প্ৰশ্ন পুস্তিকাত দিয়া নিৰ্ধাৰিত ঠাইহে ব্যৱহাৰ কৰিব। উত্তৰসমূহ বৈদ্যুতিক স্কেনিং প্ৰক্ৰিয়াৰে (electronic scanning
13.	The answers will be evaluated through electronic scanning process. Incomplete or incorrect entries may render the OMR Answer Sheet invalid.		process) মূল্যাইকন কৰা হ'ব। অসম্পূৰ্ণ অথবা অশুদ্ধ তথ্যই OMR উত্তৰ পত্ৰিকাক অনুপযুক্ত হিচাপে বিবেচিত কৰিব (বাতিল কৰিব)।
14.	Candidates are advised not to fold or make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Use of Eraser, Nail, Blade, White Fluid/Whitener, etc., to smudge, scratch or damage in any manner the OMR Answer Sheet during examination is strictly prohibited. Candidature and OMR Answer Sheet of candidates using Eraser, Nail, Blade or White Fluid/Whitener to smudge, scratch or damage in any manner shall be cancelled.		পৰীক্ষাৰ্থীসকলক জনোৱা যায় যে OMR উত্তৰ পত্ৰিকাত যিকোনো ভাঁজ অথবা চিহ্ন দিয়াটো নিয়ম বৰ্হিভূত। পৰীক্ষাৰ সময়ত OMR উত্তৰ পত্ৰিকাত দাগ লগোৱা বা লেতেৰা কৰা বা ক্ষতি কৰা যিকোনো সজুঁলি যেনে ৰবৰ (ইৰেজাৰ), নখ, ব্লেড, ৱাইটনাৰ ইত্যাদিৰ ব্যৱহাৰ নিষিদ্ধ। কোনো পৰীক্ষাৰ্থীয়ে যদি ৰবৰ, নখ, ব্লেড ইত্যাদি ব্যৱহাৰ কৰে তেন্তে তেওঁৰ পৰীক্ষাৰ্থী হোৱাৰ যোগ্যতা বাতিল হিচাপে বিবেচিত হ'ব। অৰিজিনেল OMR খনেই OMR উত্তৰ পত্ৰিকাৰ একমাত্ৰ কপি।
15.	There will be one copy of OMR Answer Sheet i.e., the Original Copy. After the examination is over, the candidate shall hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator. The candidate can take away the Test Booklet after the examination is over. If the candidate does not hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator and goes away with the OMR Answer Sheet, his/her candidature shall be cancelled and criminal proceedings shall also be initiated against him/her.		পৰীক্ষাৰ অন্তত পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰিকাখন নিৰীক্ষকৰ হাতত জমা দিব। পৰীক্ষাৰ্থ শেষত পৰীক্ষাৰ্থীয়ে প্ৰশ্ন পুস্তিকাখন নিজৰ সতে কঢ়িয়াব পাৰিব। যদিহে কোনো পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰিকাখন নিৰীক্ষকৰ হাতত জমা নিদি নিজৰ সৈতে লৈ পৰীক্ষাগৃহ ত্যাগ কৰিব খোজে তেন্তে সেই পৰীক্ষাৰ্থীৰ পৰীক্ষাৰ্থী হোৱাৰ যোগ্যতা বাতিল কৰা হ'ব আৰু তেওঁৰ বিৰুদ্ধে আইনী ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হ'ব। পৰীক্ষাৰ্থীসকলক জনোৱা হয় যে নিম্নলিখিত বস্তুসমূহ
16.	Candidates are advised strictly not to carry handkerchief, any mobile phone, any type of watch, belt or wear ornaments like ring, chain, ear-ring, etc., electronic or communication device, pen, pencil, eraser, sharpener and correction fluid to the Examination Centre. If any candidate is found possessing any such item, he/she will not be allowed to enter the examination centre. Possession of a mobile phone or any other aiding material as mentioned above by the candidate in the examination room will be treated as a serious violation and it may lead to cancellation of the candidature and debarring him/her from future examinations.		পৰীক্ষাগৃহত অনুমতি দিয়া নহয়। যেনে, ৰুমাল, মোবাইল ফোন, যিকোনো ধৰণৰ ঘড়ী, বেল্ট, গহনা যেনে আঙুঠি, চেইন, কাণফুলি, বৈদ্যুতিক বা যোগাযোগৰ আহিলা, কলম, পেঞ্চিল, ৰবৰ, শ্বাৰ্পনাৰ, ৱাইটনাৰ ইত্যাদি। পৰীক্ষাৰ্থীৰ ওচৰত এইসমূহৰ যিকোনো এবিধ বস্তু থাকিলেও তেওঁক পৰীক্ষা কেন্দ্ৰত প্ৰৱেশৰ অনুমতি দিয়া নহ'ব। পৰীক্ষা গৃহত পৰীক্ষাৰ্থীৰস সৈতে মোবাইল ফোন অথবা ওপৰোক্ত যিকোনো বস্তু পোৱা গ'লে তাক গম্ভীৰ উলংঘন হিচাপে বিবেচনা কৰা হ'ব। এয়াই পৰীক্ষাৰ্থীৰ যোগ্যতা বাতিল অথবা ভৱিষ্যতেও যোগ্যতা বাতিলৰ নিচিনা কঠোৰ পৰিস্থিতিলৈ লৈ যাব পাৰে।
. 17.	If a candidate violates any instructions or shows any indiscipline or misbehaviour, appropriate action will be taken including cancellation of candidature and debarring from future examinations.		

18. Use of electronic/manual calculator is **not** allowed.

18. বৈদ্যুতিক অথবা মেনুৱেল কেলকুলেটৰ (গগনা যন্ত্ৰ) ব্যৱহাৰ কৰা **নিষেধ**।